

“Els meus amics i companys de l’esquerra radical diuen que Olmert no els ha decebut, perquè des del primer moment sabien que tot era una farsa. Que no hi havia cap perspectiva de pau; per tant, tampoc cap decepció. Jo crec que, si més no, deixa la situació de tal manera que cap successor no gosarà desdir-se dels seus compromisos. I això ja és qui-sap-lo.” Meir Margalit, membre del Comitè Israelità contra la Demolició de Cases (ICAHN) i segon del partit israelità d’esquerres Meretz a Jerusalem, relativitza així els qui qualifiquen de nefasta la gestió d’Olmert.

Entre les qüestions en què ja no es pot recular hi ha, diu Margalit, el pla de retirada total Gaza i del 93% de Cisjordània. “El contrari seria condemnar-nos tots a l’apartheid. I ja sabem que els *apartheids* esclaten”, argumenta. És conscient que la part palestina rebutja, sobre el paper, tot allò que no sigui un territori lliure d’assentaments jueus i d’acord amb les fronteres d’abans de la guerra dels Sis Dies, el 1967. “Però tots estem esgotats. I és una situació de partida”, insisteix.

Parla des de l’optimisme moderat de qui es troba políticament als antípodes de Sharon i Olmert, però que admet amb tristesa que, “en el fons, si hi ha hagut cap progrés per la pau, ha estat per part de la dreta”. Siguin

D’ací a pocs dies, el primer ministre israelità, Ehud Olmert, deixarà el càrrec i el lideratge del seu partit, Kadima. Sis sumaris per corrupció el forcen a retirar-se dos anys i mig després d’haver assumit el poder en entrar en coma Sharon. Hom recordarà el seu predecessor com l’home que va desfermar la segona intifada, amb el ‘passeig’ per l’Esplanada de les Mesquites de Jerusalem. Olmert serà recordat com aquell qui va menar Israel a la primera derrota bèl·lica, contra el Líban.

La difícil herència d’Olmert

els acords amb Egipte, sigui la retirada de Gaza, dictada per Sharon.

Concix Olmert en el terreny personal –“vam compartit consell municipal en els seus temps d’alcalde de

Jerusalem, quan jo ocupava un dels tres escons de Meretz”, diu– i no té dubtes respecte a quin fou el seu gran error de càlcul: “Té un ego gegantí. Volia sincerament desbloquejar la pau per entrar a la història com el polític més gran d’Israel des de Ben Gurion. Però va ensopagar amb la guerra contra el Líban i ara no li queda temps per a remuntar”, resumeix.

Olmert va esdevenir líder de Kadima –el partit fundat per Sharon després de marxar del Likud– i primer ministre d’Israel com a hereu *natural* del seu predecessor, en coma des del desembre del 2005. El gener següent va ser confirmat al càrrec. I Sharon, mentrestant, continua en coma.

D’aleshores ençà, ha anat del continuisme –amb el pla de retirada de Gaza–, a suspendre el replegament dels colons jueus i, finalment, a ficar-se de peus a la galleda en la guerra contra les posicions de Hezbollah al Líban, l’estiu del 2006. Va ser la primera desfeta d’un exèrcit que fins aleshores no havia perdut cap guerra en seixanta anys d’existència i ofensives amb tots els seus veïns.

Pressionat pels escàndols, Olmert va anunciar fa uns quants mesos que no es presentaria a les primàries de Kadima, el 17 de setembre. Paral·lelament va accelerar una cerca desesperada d’acords amb el president palestí, Mahmud Abbas, que li permetin de dir que deixa el camí obert al seu successor, que si no hi ha sorpreses serà la ministra d’Afers Estrangers, Tzipi Livni.

GENMA C. SERDA

Casa de Nablús, a Cisjordània, on es poden veure fotografies de resistents palestins morts per l’exèrcit israelità en alguna de les incursions en aquesta ciutat.

Ehud Olmert, encara primer ministre israelià.

Els processos a Olmert per corrupció interessaran més aviat la política local, mentre que Livni és encara una incògnita. Al primer ministre se li acaben els dies per a poder fer res més que marxar amb la cua entre cames. Haurà mantingut fins al final el calendari d'entrevistes periòdiques amb Abbas, d'acord amb el compromís mutu de reprendre el procés de pau assumit a la conferència d'Annapolis, el 2007, i al desig exprés del president del seu aliat natural, el president George W. Bush. Però no es poden esperar miracles sota la seva mà en qüestions com ara la situació de Jerusalem, la ciutat *santa* a què no volen renunciar ni Israel ni els palestins, l'estatus de la qual quedaria aparcat com a capítol darrer en un conflicte que ofega totes dues poblacions, la israeliana, empresonada entre enemics, i la palestina, ofegada per la pressió ocupant. Mentre Abbas i Olmert es fotografien donant-se la mà, Cisjordània va dels trets a l'aire per l'alliberament de presos històrics

a la desesperació per la presència dels colons jueus. I Gaza sobreviu com pot al blocatge d'Israel, càstig draconian a la franja controlada per Hamàs.

Les minories contra la segregació. Margalit, nascut a l'Argentina, representa el col·lectiu de jueus que de combatre contra els palestins com a soldat israelià va passar a l'activisme des de Meretz i l'ICAH, una organització que en deu anys ha reconstruït 150 cases de palestins que l'exèrcit israelià havia enderrocat. "Els les ensorren, nosaltres les reconstruïm", diu, i afegeix que cap de les famílies a les quals se'ls va demolir la casa no era terrorista.

A partir del novembre, amb les eleccions a Jerusalem, compta tornar al consell i ocupar el segon dels tres escons de Meretz del total de 31 que té el consistori, dominat per partits ortodoxos.

Des de la seva situació de minoria, lluiten per una solució *creativa* a la

segregació en dos estats –israelià i palestí–, per exemple en forma de confederació. Una divisió que permeti la convivència, sense una separació tan traumàtica com l'anomenat *mur de protecció* que Israel va començar a construir-se el 2002, malgrat totes les condemnes internacionals. Una gran tanca de formigó que, com una serp, envolta Cisjordània, sense respectar-ne les fronteres del 1967, i que s'endinsa en el territori palestí que abasta assentaments jueus consolidats a l'est d'aquesta immensa muralla. Una construcció que, quan s'hagi completat, haurà costat 2.000 milions de dòlars, de gairebé 700 quilòmetres de llarg i que combina l'implacable formigó amb els reixats, les torres de vigilància i els passos de control, un veritable malson en la vida diària dels palestins que treballen al territori israelià, amb tots els papers i permisos convenients.

De la mateixa manera que Margalit malda per la reconstrucció de cases arrasades per l'exèrcit del seu país,

Els assentaments, una altra promesa incomplerta

“El retorn dels refugiats és irrenunciable. Però, entre nosaltres, de vegades em conformaria a veure marxar les caravanes”, explica Marwan, monitor del camp de refugiats de Balata, prop de Nablús, la ciutat més gran de Cisjordània i envoltada d’assentaments jueus. El retorn dels més de 4 milions de refugiats, desplaçats d’ençà de la fundació d’Israel (1948) i la guerra dels Sis Dies (1967), és reivindicació irrenunciable, repeteix mig avergonyit aquest educador, encarregat d’un dels projectes internacionals de Balata, amb prop de 20.000 habitants comprimits entre carrers de menys d’un metre d’amplada. Però la presència dels colons jueus, dispersos per les muntanyes entre Nablús i Ramala, on té la seu l’ANP, és una provocació.

A Nablús són freqüents les incursions de l’exèrcit israelià. Les cases del seu nucli urbà són farcides de fotos de *resistents*, col·locades sobre la runa de cases dinamitades en operacions de càstig de l’exèrcit. Algunes d’aquestes formen part del circuit alternatiu que ensenya Majdí, també col·laborador al camp, als occidentals que s’arriben a aquesta ciutat de Cisjordània.

Ramala, on hi ha enterrat Yasser Arafat, és el centre neuràlgic de les ONG i d’històrics alliberaments de presos palestins; Betlem rep diàriament la visita de centenars de turistes que volen visitar el lloc on va néixer Jesucrist; Nablús, al cor de Cisjordània, encara és sinònim de toc de queda. A totes tres ciutats, com al Jerusalem est, els assentaments són part de l’entorn.

Pas de Betlem, a Cisjordània. Olmert s’havia compromès a desmantellar els assentaments de colons jueus a Cisjordània, però no ho ha complert.

Les ONG no es cansen de presentar xifres que demostren fins a quin punt Olmert ha incomplert la promesa de desmantellar els assentaments. Les seves dades van dels 271.000 colons al doble, entre assentaments consolidats i les caravanes dites *espontànies*.

Oficialment, el govern de Olmert negocia indemnitzacions en canvi que els colons es repleguin, d’acord amb les pressions internacionals a aquesta política de fets consumats, que les ONG qualifiquen d’annexió territorial. De moment, la realitat és el paisatge de caravanes i assentaments, amb una xarxa de subministrament elèctric que per a la població estable palestina és una mena de miratge.

dones israelianes com les de l’organització MachsomWatch vigilen, documenten i denuncien les violacions dels drets humans contra palestins als passos de control. Unes altres, les *dones de negre*, es manifesten cada divendres vestides de dol al cor de Jerusalem —a unes quantes illes de la casa on viu el primer ministre— contra l’ocupació dels territoris palestins. “Venim cada setmana, des de fa vint anys, a aguantar les imperptinències de la policia i els insults dels ultraortodoxos o l’extrema dreta”, explica Ruth El-Raz, fundadora d’aquest moviment.

“La gent jove se’n va de Jerusalem, ofegada pels ortodoxos, ultraortodoxos o radicals nacionalistes laics”, diu Margalit. Assegura, irònicament, que els ortodoxos han començat a

tractar bé els partits com el seu, perquè els laics són necessaris per a equilibrar la balança fiscal. “Els ortodoxos són força dominants, però Jerusalem no pot sobreviure sense classes actives”.

La presència de la població religiosa en aquesta ciutat és creixent des de fa uns quants anys, fins i tot angoixant per al jovent laic. Periòdicament, sorgeixen discussions que van més enllà de l’anècdota —com la prohibició de vendre llevat o productes amb aquest ingredient, en sàbat, perquè atempten contra els seus preceptes— i evidencien el poder d’aquests grups.

Els ortodoxos no són minoria i, en canvi, continuen tenint els privilegis fiscals i socials del temps de Ben Gurion —estan exempts, a més, de fer el servei militar, en un país que identi-

fica la supervivència amb la potència del seu exèrcit. Han assumit la tasca de *donar fills a Israel* com a missió patriòtica i religiosa, com si cerquesin també aquí equilibrar la balança a favor del seu país, en permanent por al creixement demogràfic dels palestins —un 20% de la població d’Israel és àrab, majoritàriament musulmana.

Tel-Aviv, Haifa i les altres ciutats de la costa mediterrània creixen com a refugi dels israelians que aspiren a una vida *normal*, lluny del mur *protector*, dels passos de control i de la pressió religiosa. Gent jove que, des de Jerusalem, sovint és identificada amb un afany d’hedonisme, que també es pot interpretar com una forma d’ignorar l’*apartheid*.

Gemma C. Serra